



JUŽNA AZIJA

Azija ima kot največja in najbolj naseljena celina na svetu velik geostrateški pomen za EU, ki kot pomembna gospodarska akterka ter donatorica na področju razvoja in pomoči utrjuje vezi z državami južne Azije. EU si prizadeva spodbujati vzpostavljanje institucij, demokracije, dobrega upravljanja in človekovih pravic. Z zaskrbljenostjo tudi spremlja varnostna vprašanja v tej regiji, zlasti razmere v Kašmirju in Afganistanu. Evropski parlament spremlja razmere v južni Aziji in je podprl pomoč EU za reševanje krize zaradi covida-19 in njenih posledic v regiji s ciljno usmerjeno podporo za najranljivejše skupine prebivalstva.

Ta kratki vodnik obravnava območje južne Azije. Glej še kratki vodnik o vzhodni Aziji ([5.6.8.](#)) in jugovzhodni Aziji ([5.6.9.](#)).

PРАВNA PODLAGA

- Naslov V (zunanje delovanje EU) Pogodbe o Evropski uniji (PEU);
- členi 206, 207 (trgovina) in 216 do 219 (mednarodni sporazumi) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU);
- sporazumi o partnerstvu in sodelovanju (dvostranski odnosi).

ZDRUŽENJE ZA REGIONALNO SODELOVANJE V JUŽNI AZIJI

Evropska unija spodbuja regionalno povezovanje in podpira Združenje za regionalno sodelovanje v južni Aziji (SAARC), ki ga sestavljajo Afganistan, Bangladeš, Butan, Indija, Maldivi, Nepal, Pakistan in Šrilanka. Status opazovalke v združenju imajo EU, Iran, Japonska, Južna Koreja, Kitajska, Mauritius, Mjanmar in ZDA.

Razvojno sodelovanje med EU in južnoazijskimi državami zajema finančno in tehnično pomoč ter gospodarsko sodelovanje. Prednostne naloge vključujejo regionalno stabilnost, zmanjševanje revščine, človekove pravice, trajnostni razvoj, dobro upravljanje in pravice delavcev. Namen sodelovanja med EU in SAARC je spodbujati usklajevanje standardov, pospeševati trgovino in povečevati ozaveščenost o koristih regionalnega sodelovanja.

INDIJA

Strateško partnerstvo med EU in Indijo spodbuja trgovinsko in gospodarsko sodelovanje. Obe partnerici imata regije, ki se močno razlikujejo po gospodarski



uspešnosti, jeziku in kulturi, obe imata zelo velik trg in geostrateški položaj, ki vzbujata varnostne pomisleke.

Svet EU je [10. decembra 2018 sprejel sklepe](#), v katerih je poskušal doseči globlje in širše sodelovanje z Indijo s spodbujanjem miru in varnosti v prihodnjih letih.

Indija izvaja politične in gospodarske reforme, osredotočene na modernizacijo uprave, dobro upravljanje, boj proti korupciji s programi demonetizacije in preglednosti, reševanje socialnih problemov, razvoj gospodarstva s pobudama „Izdelaj v Indiji“ in „Naložbe v Indijo“ ter uvedbo davka na blago in storitve za vso državo.

Zaradi pandemije covid-19 je 15. vrh med EU in Indijo potekal virtualno 15. julija 2020. Na vrhu sta se obe strani strinjali, da bosta na svetovni ravni spodbujali sodelovanje za blažitev socialno-gospodarskih posledic svetovne pandemije. Sprejet je bil načrt strateškega partnerstva med EU in Indijo do leta 2025, ki bo usmerjal medsebojno sodelovanje v naslednjih petih letih s celovitim sklopom področij sodelovanja, namenjenih nadaljnji krepitvi partnerstva na podlagi skupnih vrednot demokracije, svobode in pravne države. Obe strani sta tudi potrdili, da bosta odločno podpirali večstranski sistem, ki temelji na pravilih. Druga področja sodelovanja vključujejo trajnostno modernizacijo, povezljivost, podnebne spremembe, digitalizacijo, varstvo osebnih podatkov, neširjenje orožja in boj proti terorizmu. Voditelji so pozdravili podpis sporazuma med Euratomom in Indijo o sodelovanju pri raziskavah in razvoju na področju miroljubne uporabe jedrske energije. Sprejeli so tudi skupno izjavo o učinkoviti rabi virov in krožnem gospodarstvu ter pozdravili predvideno podaljšanje sporazuma o znanosti in tehnologiji med EU in Indijo za nadaljnjih pet let. Dogovorili so se, da se bodo ponovno sestali na 16. vrhu med EU in Indijo leta 2021.

Indija je jedrska sila, tako kot njeni sosedi Pakistan in Kitajska, in se sooča z varnostnimi vprašanji, kot so terorizem in oboroženi spopadi na mejah, zlasti s Pakistanom v avtonomni zvezni državi Džamu in Kašmir ter v manjšem obsegu s Kitajsko.

V samomorilskem bombnem napadu je bilo 14. februarja 2019 v Kašmiru ubitih več kot 40 indijskih vojakov. Odgovornost je prevzela teroristična skupina Džaiš e Mohamed, ki deluje iz Pakistana, zračni napad, ki ga je Indija izvedla v odziv na napad, pa je sprožil največji vojaški spopad med Indijo in Pakistanom v več desetletjih vojaške napetosti in sporov.

Avgusta 2019 je indijska vlada preklicala posebni status države Džamu in Kašmir. Ta odločitev je privedla do nasilnih protestov in ogrozila politično stabilnost v tej regiji. Na parlamentarnih volitvah v Indiji, ki so bile razdeljene na sedem faz in so potekale med 11. aprilom in 19. majem 2019, je lahko glasovalo 900 milijonov ljudi. Hindujska nacionalistična stranka Bharatija Džanata (BJP) Narendra Modija je dobila 303 od 545 sedežev v spodnjem domu parlamenta, kar je najboljši rezultat v njeni zgodovini, in premagala indijsko nacionalno kongresno stranko (INC) Rahula Gandija in njene zaveznice. Indijski kastni sistem je ena od najstarejših svetovnih oblik razredne organizacije družbe, ki vzbuja skrb zaradi še vedno prisotne diskriminacije na osnovi kaste. Država je etnično in jezikovno zelo raznolika, v številnih zveznih državah pa vlada napetost in poročajo o kršitvah človekovih pravic in pravic žensk in otrok.

EU je največja trgovinska partnerica Indije, saj je leta 2019 ustvarila za 80 milijard EUR blagovne menjave, pri čemer je imela Indija za približno 2 milijardi EUR trgovinskega



presežka. EU je tudi med najpomembnejšimi viri naložb v Indiji. Njene tuje neposredne naložbe leta 2018 so znašale 68 milijard EUR.

Indija je zdaj upravičena do enostranskih preferencialnih tarif iz splošne sheme preferencialov EU (GSP), ki enostranske trgovinske preferenciale pogojuje s spoštovanjem človekovih pravic in pravic delavcev. Do decembra 2019 sta oba domova parlamenta sprejela predlog zakona o spremembi državljanstva, s katerim se obdobje, po katerem lahko migranti brez urejenega statusa iz nekaterih verskih skupin (hindujci, sikhi, budisti, džainisti, parsi in kristjani) iz Pakistana, Bangladeša in Afganistana pridobijo indijsko državljanstvo, skrajša z 11 na 6 let. Kritiki zatrjujejo, da zakon diskriminira muslimane in spodkopava ustavna načela sekularne države. Zakon je povzročil obsežne proteste v Indiji in zbudil zaskrbljenost v EU, izpodbija pa se tudi na indijskem vrhovnem sodišču.

PAKISTAN

Odnosi med EU in Pakistanom segajo v leto 1962 in temeljijo na sporazumu o sodelovanju iz leta 2004. EU kot pomembna donatorica na področju razvoja in pomoči podpira spodbujanje demokracije in vzpostavljanje institucij v Pakistanu. Zelo je zaskrbljena zaradi razmer na področju človekovih pravic, zakona o bogokletstvu in posebnih vojaških sodišč v Pakistanu.

Pakistansko politiko nenehno pretresajo nemiri, odkar so panamski dokumenti leta 2016 odkrili, da je nekdanji predsednik vlade Navaz Šarif vključen v korupcijo. Šarif je moral julija 2017 odstopiti in je bil julija 2018 obsojen na 10 let zapora. Vojska je še vedno vključena v notranjo in zunanjo politiko in ima široka pooblastila pri vprašanih varnosti in boja proti terorizmu, iz dneva v dan pa naraščajo sektaške napetosti, terorizem in negotovost.

Volitve v narodno skupščino in regionalne parlamente julija 2018 so potekale v ozračju političnih napetosti med Pakistansko muslimansko ligo – Skupino Navaza Šarifa (PML-N), ki je bila tedaj na oblasti, in opozicijskimi silami pod vodstvom stranke Tehrik e Insaf (PTI), ki je zmagala na volitvah. Šarif je izpodbijal volitve, pri čemer se je skliceval na manipulacijo in kupovanje glasov v korist sedanjega predsednika vlade Imrana Kana. EU je napotila misijo za opazovanje volitev z desetimi opazovalci iz Evropskega parlamenta pod vodstvom glavnega opazovalca Michaela Gahlerja (PPE, Nemčija).

Navaz Šarif je 17. oktobra 2020 prek video povezave iz Londona nagovoril prvi javni shod Pakistanskega demokratičnega gibanja (PDM), novonastale zveze opozicijskih strank. Generala Bajva je obtožil, da je priredil rezultate volitev, odstavil njegovo vlado, utišal medije, pritiskal na sodstvo in napadal opozicijske politike.

Pakistan v veliki meri uživa ugodnosti enostranskih trgovinskih preferencialov v okviru sheme GSP+, ki je bila ponovno uvedena leta 2014. Kot del tega procesa parlamentarni Odbor za mednarodno trgovino (INTA) spremlja izpolnjevanje zahtev GSP+. EU je druga največja trgovinska partnerica Pakistana (za Kitajsko), saj je skupna vrednost dvostranske trgovinske menjave leta 2018 znašala 12,6 milijarde EUR, Pakistan pa v EU izvozi 35 % vseh izvoznih artiklov. Država ima 1,2 milijarde EUR presežka v trgovinski bilanci z EU. Izvoz Pakistana v EU je leta 2019 znašal 7,5 milijarde EUR.



EU Pakistanu namenja zelo veliko pomoči za razvojno sodelovanje in človekoljubne pomoči. Sredstva iz instrumenta za razvojno sodelovanje za obdobje 2014–2020 znašajo 653 milijonov EUR.

Po zaključku petletnega strateškega načrta leta 2017 je bil junija 2019 podpisan strateški načrt za sodelovanje med EU in Pakistanom (SEP). Ta novi načrt naj bi med drugim okrepil sodelovanje na področju miru in varnosti, demokracije, pravne države, človekovih pravic, migracij, mobilnosti, trgovine in naložb ter trajnostnega razvoja. EU je avgusta 2019 s programom za boj proti terorizmu Pakistanu zagotovila podporo v višini 4 milijonov EUR. Šesti krog političnega dialoga med EU in Pakistanom je potekal 6. oktobra 2020 prek videokonference. Pogodbenici sta pregledali napredek od podpisa strateškega načrta za sodelovanje in potrdili, da sta še naprej zavezani njegovemu izvajanju. EU je poudarila, da se je treba boriti proti terorizmu ter odločno ukrepati proti pranju denarja in financiranju terorizma, hkrati pa je priznala, da je Pakistan napredoval pri izvajanju akcijskega načrta, ki je bil pripravljen v sodelovanju s projektno skupino za finančno ukrepanje.

AFGANISTAN

Sporazum o sodelovanju za partnerstvo in razvoj med EU in Afganistanom je bil podpisan 18. februarja 2017 in ga je Evropski parlament potrdil dne 13. marca 2019. EU in njene države članice so 26. avgusta 2018 potrdile načrt EU za sodelovanje s civilno družbo v Afganistanu v letih 2018–2020.

Odnosi z EU so prilagojeni vojnim in povojnim razmeram. Zahvaljujoč pomembnemu prispevku Evropskega parlamenta se je Afganistan delno in postopoma vključil v strategijo EU za Srednjo Azijo.

Talibani pomenijo pomemben varnostni izziv. Obstaja nevarnost, da bi Afganistan postal propadla država. Tesnejše regionalno sodelovanje bi bil pomemben dejavnik za nacionalno in regionalno stabilnost. EU si z odločno podporo Evropskega parlamenta prizadeva za mirovni proces, ki ga bodo vodili ter nadzirali Afganistanci in bili zanj tudi odgovorni.

Afganistan je največji prejemnik razvojnega financiranja EU v Aziji. EU je dodelila 1,4 milijarde EUR za Afganistan za obdobje 2014–2020. Približno 20 % sredstev je namenjenih za izplačilo spodbud, povezanih z reformami. Mednarodna skupnost se je zavezala, da bo državi v obdobju 2017–2020 zagotovila 13,6 milijarde EUR pomoči za mir, varnost in gospodarski razvoj. Afganistan je vključen v program Vse razen orožja, ki je najugodnejša ureditev znotraj splošne sheme preferencialov EU.

Projekt, ki ga je financirala EU za upravljanje meja v severnem Afganistanu, je bil zaključen 7. septembra 2019. EU je že prispevala k vzpostavitvi sedmih mejnih prehodov v državi. Junija 2019 se je začel izvajati mehanizem za podporo miru v Afganistanu, ki ga prav tako financira EU. Zadnje predsedniške volitve so potekale 28. septembra 2019. Neodvisna volilna komisija je razglasila, da je največ glasov (50,64 %) dobil sedanji predsednik Ašraf Gani, ki je premagal Abdulaha (39,52 %).

Po volitvah je sestavo vlade oviral spor o volitvah med taboroma Ganija in Abdulaha, ki je trajal več mesecev. Zaradi mednarodnega pritiska sta obe strani na koncu oblikovali



vključujočo vlado in 17. maja 2020 dosegli dogovor o delitvi moči pri imenovanju ministrov, članov kabineta in regionalnih guvernerjev.

ZDA in talibani so 29. februarja 2020 v Dohi po več kot 18 letih konflikta podpisali skupno izjavo za mir med Afganistanom in ZDA, ki poziva k neposrednim pogovorom med talibani, afganistansko vlado in drugimi skupinami. ZDA in njihovi partnerji so se zavezali, da bodo postopno umaknili svoje čete in izpustili zapornike.

Svet je 29. maja 2020 sprejel sklepe, v katerih je potrdil politično zavezo EU, da bo podpirala prebivalce Afganistana na njihovi poti do miru, varnosti, stabilnosti, demokracije, blaginje in samozadostnosti. V Dohi so se 12. septembra 2020 znotraj Afganistana začela pogajanja o vzpostavitvi pogojev za vsestransko premirje in politično poravnavo. Vendar je covid-19 v Afganistanu povzročil veliko škodo, kar lahko izniči razvojna in mirovna prizadevanja.

Evropski parlament je pozdravil začetek neposrednih mirovnih pogajanj med afganistansko vlado in talibani, saj je to pogoj, da se končajo štiri desetletja smrti in uničenja ter zagotovijo stabilnost, varnost in mir v Afganistanu. Parlament vztraja, da so potrebna vključujoča pogajanja pod vodstvom Afganistana, ki bodo vključevala vse politične frakcije in civilno družbo ter podpirala spoštovanje človekovih pravic. Parlament, ki meni, da je notranja stabilnost bistvenega pomena, je obsodil izbruh nasilja jeseni 2020. V sporočilu za javnost 30. septembra 2020 je vse deležnike v Afganistanu pozval, naj takoj vzpostavijo trajno premirje. Parlament je pripravljen pospešiti in podpirati mirovni proces za zaščito demokracije, človekovih pravic in pravne države.

BANGLADEŠ

Odnosi med EU in Bangladešem segajo v leto 1973. Sporazum o sodelovanju iz leta 2001 pokriva področja, kot so gospodarski razvoj, človekove pravice, dobro upravljanje in okolje. Julija 2018 je potekalo tretje diplomatsko posvetovanje med Bangladešem in EU, v katerem so obravnavali širok razpon političnih vprašanj in dogodkov. Kot ena od najmanj razvitih držav (LCD) je Bangladeš vključen v shemo „Vse razen orožja“ – najugodnejšo ureditev v okviru splošne sheme preferencialov (GSP) EU. EU se je v večletnem okvirnem programu za obdobje 2014–2020 zavezala, da bo prispevala 690 milijonov EUR. Poudarila je, da mora Bangladeš izvesti politične reforme, da bi izboljšal svoje poslovno okolje ter privabil več trgovine in naložb.

EU je julija 2019 v Bangladešu začela izvajati dva programa, ki sta usmerjena v javno finančno upravljanje in nacionalne reforme socialne varnosti.

Bangladeš je parlamentarna demokracija, kjer si oblast izmenjavata dve stranki: Liga Avami (AL) in Bangladeška nacionalistična stranka (BNP). Liga Avami je zmagala na volitvah decembra 2018. Nekdanji vodja BNP Kaleda Zia je bil februarja 2018 zaprt za pet let, marca 2020 pa je bil začasno izpuščen zaradi zdravljenja. Zaradi dinamičnega zasebnega sektorja in poceni delovne sile je Bangladeš leta 2018 dosegel 7,3-odstotno in leta 2019 8,2-odstotno gospodarsko rast. Bangladeš je ena redkih držav, ki so dosegle razvojne cilje tisočletja. Vendar so delovne pravice in delovni pogoji še vedno resno vprašanje, zlasti v industrijskih conah za proizvodnjo tekstila v okolici Dake. Izbruh covid-19 močno vpliva na gospodarsko in politično stabilnost, med drugim na



delavce v glavni izvozni panogi, tj. sektorju oblačil, ki so konec aprila 2020 ponovno začeli delati, da bi pravočasno izpolnili proizvodna naročila modnih blagovnih znamk.

Na zasedanju varnostnega sveta OZN 28. februarja 2019 je Bangladeš sporočil, da zapira svoje meje za begunce iz ljudstva Rohinga iz Mjanmara. Od avgusta 2017 je več kot 800 000 beguncev iz ljudstva Rohinga pribežalo v Bangladeš pred preganjanjem v Mjanmaru. Zaradi prenatrpanih begunskih taborišč namerava Bangladeš preseliti več tisoč beguncev iz ljudstva Rohinga. Bangladeške oblasti so maja 2020 odpeljale več kot 300 beguncev Rohingov na Bhasan Čar, oddaljeni otok v Bengalskem zalivu. OZN še ni pripravila ocene o primernosti otoka za bivanje.

EU pozorno spremlja begunsko krizo ljudstva Rohinga in je izplačala več kot polovico od 280 milijonov EUR, zbranih po donatorski konferenci OZN oktobra 2017. EU je najprej prispevala več kot 150 milijonov EUR človekoljubne pomoči, nato 41 milijonov EUR leta 2018, 35 milijonov EUR leta 2019 in 31 milijonov EUR leta 2020, predvsem za podporo beguncem Rohinga v mestu Cox's Bazar.

ŠRILANKA

Odnosi med EU in Šrilanko segajo v leto 1975, ko je bil sklenjen sporazum o sodelovanju, ki je bil leta 1995 nadgrajen s sporazumom tretje generacije o sodelovanju za partnerstvo in razvoj. Šrilanka je maja 2017 dobila dostop do EU za svoj izvoz v okviru sheme GSP+ kot spodbudo za politične reforme in spoštovanje mednarodnih konvencij o človekovih pravicah, pravicah delavcev, varstvu okolja in dobrem upravljanju. Evropski parlament pozorno spremlja napredek Šrilanke pri učinkovitem izpolnjevanju meril GSP+ glede nacionalne sprave, dobrega upravljanja, odgovornosti in človekovih pravic, vključno s pravicami manjšin.

30. avgusta 2019 se je v Kolumbu sestala delovna skupina skupnega odbora EU-Šrilanka za upravljanje, pravno državo in človekove pravice. Šrilanka je zavezana izvajanju mednarodnih konvencij in izpolnjevanju zahtev v okviru GSP+. Razprave so bile osredotočene na napredek na področjih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, pravic žensk in otrok, pravic manjšin ter odprave mučenja in smrtne kazni.

EU je Šrilanki v preteklem desetletju namenila 760 milijonov EUR razvojne pomoči. EU je za Šrilanko druga največja trgovinska partnerica (za Indijo) in skupna vrednost dvostranske blagovne menjave je leta 2018 znašala okrog 4,5 milijarde EUR, pri čemer je imela Šrilanka za 1,3 milijarde EUR trgovinskega presežka.

Na Šrilanki je med letoma 1983 in 2009 divjala državljanska vojna med singalsko vlado in osvobodilnimi tigri tamilskega Eelama (LTTE). Opogumljen zaradi zmage vojske je takratni predsednik Mahinda Radžapaksa januarja 2015 razpisal predčasne predsedniške volitve, vendar ga je porazil Maithripala Sirisena iz Šrilanške stranke svobode (SLFP). Na predsedniških volitvah novembra 2019 je zmagal Gotabaja Radžapaksa ter za novega predsednika vlade imenoval svojega brata, nekdanjega predsednika Mahindo Radžapakso. Predsednikovo strankarsko zavezništvo, imenovano zveza za šrilanško narodno svobodo, je na parlamentarnih volitvah avgusta 2020 zmagalo z veliko večino. Septembra 2020 je bil uveden sporni 20. amandma, ki je okrepil izvršilne pristojnosti predsednika ter oslabil vlogo predsednika vlade in parlamenta.



Na velikonočno nedeljo, 21. aprila 2019, je bilo v devetih bombnih napadih na tri katoliške cerkve in hotele na Šrilanki ubitih več kot 250 ljudi. Odgovornost je prevzela tako imenovana Islamska država, vendar je šrilanška vlada obtožila tudi pripadnike skupine National Tahed Jamath (NTJ), frakcijo skupine Lanka Thowheed Jamath (SLTJ). Komisija je avgusta 2019 v okviru svojega instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru (IcSP) Šrilanki dodelila 8,5 milijona EUR za boj proti nasilnemu ekstremizmu, krepitev odpornosti skupnosti ter spodbujanje miru in strpnosti. Šrilanka, ki je razdeljena zaradi etničnih in verskih napetosti, ima pred seboj dolgo pot do izpolnjevanja mednarodnih standardov na področjih, kot so smrtna kazen, mučenje, tranzicijska pravičnost, svoboda izražanja, verski ekstremizem in enakost spolov.

NEPAL

Odnosi med EU in Nepalom segajo v leto 1973 in temeljijo na sporazumu o sodelovanju iz leta 1996. Skoraj četrtina prebivalstva živi z manj kot 2 USD na dan, 25 % nepalskega proračuna pa se financira iz zunanje pomoči. EU je za Nepal ena največjih donatoric razvojne pomoči in je ta sredstva v obdobju 2014–2020 potrojila na 360 milijonov EUR. EU je ponovno poudarila, kako pomembno je, da Nepal bolj izkoristi trgovinske preferencialne, ki jih ima v okviru sheme „Vse razen orožja“. Skupna dvostranska blagovna menjava je leta 2018 znašala 500 milijonov EUR.

Dvanajsto zasedanje Skupne komisije EU-Nepal, ki je potekalo 2. oktobra 2020 prek videokonference, je bilo osredotočeno na pandemijo covid-19 ter njene socialne in ekonomske posledice. EU in Nepal sta poudarila pomen globalnih in regionalnih vprašanj v zvezi s podnebnimi spremembami, človekovimi pravicami, multilateralizmom in povezljivostjo. Voditelji so ponovno potrdili, da so zavezani podpiranju učinkovitega multilateralizma in skupnemu sodelovanju v OZN, Svetovni trgovinski organizaciji (STO) in drugih mednarodnih forumih, pa tudi prizadevanjem za doseganje pomembnih globalnih ciljev, kot so cilji trajnostnega razvoja in Pariški sporazum.

Pandemija covid-19 je pretresla gospodarstvo te države in ogrozila cilj vlade, da se v naslednjih petih letih stopnja gospodarske rasti vsako leto zviša za 9,6 %. Aprila 2020 je EU za Nepal pripravila sveženj podpore v višini 75 milijonov EUR, namenjen ublažitvi vpliva covid-19 ter spodbujanju nepalskega gospodarstva in povpraševanja po delovni sili, s čimer podpira individualni dohodek v državi, v kateri obstaja velika neenakost med zgornjo in spodnjo kasto, pa tudi obrobni skupnostmi, kot je manjšina Madhesi.

V Nepalju so 23. januarja 2020 potekale volitve v državni zbor. Vladajoča nepalska komunistična stranka (NCP) je dobila 16 sedežev, stranka Rastriya Janata (RJP-N) pa dva sedeža. Kitajska in Indija se potegujeta za vpliv v državi. Glavna izziva sta doseganje mirne rešitve politične blokade z reformo ustave, ki jo je treba spremeniti, da bi se upoštevali interesi dalitov in etničnih manjšin, zlasti ljudstev Madhesi in Terai, ter zagotavljanje pravic nepalskih državljanov v tujini.

Vlada ni zagotovila tranzicijske pravičnosti za žrtve kršitev človekovih pravic med državljansko vojno. Aprila 2020 je vrhovno sodišče priporočilo, naj se spremeni mandat nepalske komisije za resnico in spravo, da se prepreči nekaznovanost.



BUTAN

Država, ki je bila stoletja ločena od zunanjega sveta, se prilagaja globalizaciji in krepí svoje gospodarstvo, obenem pa ohranja svoje starodavne običaje. Izvedla je miren prehod v parlamentarno demokracijo na podlagi ustave, sprejete leta 2008, ki zagotavlja delitev oblasti v okviru ustavne monarhije. EU podpira popolno neodvisnost Butana od njegovih močnih sosed – Indije in Kitajske. Še naprej vztraja pri stališču, da bi moral Butan oblikovati lastno varnostno in zunanjo politiko, pri čemer priznava, da je suverenost države nenehno ogrožena zaradi njenega geografskega položaja.

EU iz večletnega okvirnega programa za obdobje 2014–2020 za Butan namenja 49,3 milijona EUR pomoči. V Butanu je močno prisotna že od leta 1982 in si prizadeva za zmanjšanje revščine, spodbujanje demokracije in dobrega upravljanja ter za podporo trajnostnemu kmetijstvu in obnovljivim naravnim virom. 24. maja 2018 se je začel izvajati nov projekt za podporo trgovine med EU in Butanom, ki naj bi izboljšal dodajanje vrednosti, povezave s trgi ter regulativni okvir za trgovino in naložbe.

Parlament je večkrat priznal edinstveno razvojno filozofijo Butana, ki se je začela, ko se je država odprla globalizaciji. Temelji na indeksu bruto nacionalne sreče, ki statistično meri kakovost življenja ljudi in ustvarja ravnovesje med duhovnim in materialnim napredovanjem. Poleg tega Parlament podpira okoljsko politiko Butana, ki si prizadeva ohraniti biotsko raznovrstnost države, ki je zelo občutljiva na podnebne spremembe, in preprečiti vse oblike ekološke degradacije v skladu s konceptom indeksa bruto nacionalne sreče (GNH).

Novembra 2019 je potekalo osmo bienalno posvetovanje med EU in Butanom, na katerem je EU spodbudila Butan, naj začne izvrševati konvencije o človekovih pravicah, ki bi lahko državi omogočile dostop do sheme GSP+.

Sredi leta 2020 sta bila za podporo pri spodbujanju trajnostne proizvodnje in potrošnje vzpostavljena dva nova projekta v vrednosti približno 3,4 milijona EUR. Med letoma 2017 in 2022 bo za podporo trajnostnemu kmetijstvu, gozdarstvu in podnebnim spremembam izplačanega približno 21,5 milijona EUR. Poleg tega je EU v odziv na potrebe, ki so se pojavile med pandemijo covid-19, namenila še 4,5 milijona EUR.

Ker bo Butan v bližnji prihodnosti verjetno napredoval in izgubil status najmanj razvite države, bo treba opredeliti nova orodja za sodelovanje, na primer dodelitev poceni posojil Evropske investicijske banke (EIB) za podporo naložbam v Butanu po sedanjem večletnem finančnem okviru.

MALDIVI

Čeprav z Maldivi še vedno ni uradnega sporazuma o sodelovanju, EU nudi podporo za sodelovanje za podeželske skupnosti, sektor turizma in blaženje podnebnih sprememb. Svet EU za zunanje zadeve je 16. julija 2018 sprejel okvir za ciljno usmerjene omejevalne ukrepe proti osebam in subjektom, odgovornim za ogrožanje pravne države ali oviranje vključujoče politične rešitve na Maldivih, ter tistim, ki so odgovorni za hude kršitve človekovih pravic.



Preživetje države je resno ogroženo, saj so Maldivi izpostavljeni podnebnim spremembam, naraščajoči morski gladini in obalni eroziji. Parlament Maldivov namerava sprejeti svoj prvi podnebni zakon, ki bo določal omejitve onesnaževanja, ter ukrepe za zaščito in pomoč pri obnovi okolja. Podatki iz zadnjih 20 let kažejo, da se gladina morja v prestolnici Malé dviga za skoraj štiri milimetre na leto in da naj bi se do leta 2100 dvignila za približno 40–50 centimetrov. To bo privedlo do erozije plaž, poplav, zasoljevanja podtalnice in nepredvidljivega vremena, kar že povzroča poplave in suše. Glede na to, da 80 % Maldivijcev živi na območjih 100 metrov od morja, fizični vpliv teh sprememb ogroža njihov obstoj.

Država tudi trpi zaradi visoke brezposelnosti mladih, nasilja tolpe in zasvojenosti z drogami, vedno več pa je tudi političnih in socialnih nemirov, odkar je vodja opozicije Mohamed Solih septembra 2018 premagal nekdanjega predsednika Abdulaja Jamina Abdula Gajuma. Parlamentarne volitve na Maldivih so potekale 6. aprila 2019. Rezultat je bila prepričljiva zmaga Maldivijske demokratske stranke Mohameda Soliha, ki je v parlamentu (madžlis) dobila 65 od 87 sedežev. Nekdanji predsednik Mohamed Našid je bil pet mesecev po vrnitvi iz izgnanstva izvoljen za poslanca in je postal prvi nekdanji maldivijski predsednik, ki je bil izvoljen v parlament.

Maldivi so leta 2011 napredovali s seznama najmanj razvitih držav in leta 2013 pridobili status države z višjimi srednjimi prihodki. Gospodarstvo je odvisno predvsem od turizma in ribolova. EU je četrta največja trgovinska partnerica Maldivov s približno 10-odstotnim deležem v njihovi celotni blagovni menjavi (2019).

Pandemija covid-19 je močno prizadela gospodarstvo Maldivov, saj turizem zajema 70 % njihovega BDP. Prvo srečanje visokih uradnikov med EU in Maldivi je potekalo februarja 2020. EU je aprila 2020 dala na voljo 3 milijone EUR za podporo ukrepom za blažitev hudega vpliva covid-19 na sektor turizma. Evropska investicijska banka je napovedala, da bo zagotovila posojilo v višini 20 milijonov EUR v podporo ukrepom za okrevanje.

Jorge Soutullo / Walter Masur
11/2020

